

[Aksel Larsen.]

mange — har hårdt brug for at få deres avlsbygninger forbedret, udvidet eller eventuelt nybygget. Der er mange landmænd, der har en kostald, som er for lille. De kunne godt have flere køer, men der er ikke plads til dem i kostalden, og de har ikke råd til at udvide. På samme vis er det med andre avlsbygninger. Der kan være landmænd, der længe har ønsket at anskaffe visse maskiner, som de med fordel kunne anskaffe, men de mangler midler til det. Så kan man naturligvis sige, at de kan låne, og hvis man tager den gennemsnitlige lånestatistik, ser det også ud til, at det er muligt. Ganske vist kører naturligvis venstre i denne tid frem med tale om landbrugets uhyrlige gældsbyrde, men da denne gæld kun er ca. 30 pct. af grundskyld og ejendomsskyld, tror jeg vi kan blive enige om, at det ikke er så slemt. Derfor kan der godt være nogle landbrugere, især nogle af dem, der er kommet til i den sidste halve snes år, der har vanskeligt ved at få lån på rimelige vilkår; muligvis kan de få lån i kredit- og hypotekforeninger; men på et tidspunkt, da obligationskurserne ligger nede på 70-80, er det jo meget dyrt at låne, og så kan jeg godt forstå at de kvier sig ved det.

Vi har nu fået realkreditinstituttet. Jeg kender ikke specielt til, hvordan realkreditinstituttet fungerer, men adskillige landbrugere og adskillige landbrugsorganisationsledere har sagt til mig, at det fungerer præcis på samme måde som banker og sparekasser: den, der kan bevise, at han ikke trænger til at låne, kan låne næste ubegrænset, men den, der virkelig trænger til det, har meget svært ved at få lån. Her synes jeg staten skulle sætte ind. Jeg synes, at staten skulle oprette en virkelig landbrugets rationaliseringsfond, hvortil man ikke tog pengene fra statens driftsbudget, men fra kapitalbudgettet, og så stillede disse penge til rådighed til lån til de landbrugere, der ansøger om lån til bygningsforbedringer eller andre driftsforbedringer; for at gøre det let for de pågældende landbrugere skulle man gøre lånene rentefri for et tidsrum af i hvert fald 5 år.

Jeg skulle tro, at hvis man giver landbrugets rationaliseringsfond denne facon, vil man i alt væsentligt opnå, at de, der

søger om lån, virkelig har brug for lån til investering i driftsforbedringer, og så vil det være til gavn for landbruget og for landet som helhed; men hvis man vælger den vej, der er foreslået af flertallet, skal alle landbrugere uden hensyn til, om de vil eller ej, med undtagelse af dem med ejendomme på under 2 ha have tilsendt pr. postanvisning et eller andet mindre eller større beløb.

Jeg erkender, at det ændringsforslag, vi har stillet om en sådan landbrugets rationaliseringsfond, måske kan udformes bedre. Vi har gjort det så godt, som vi er i stand til, men skulle nogen have lyst til at forbedre det, er vi meget villige til at forhandle om det. Jeg kan i denne forbindelse meget beklage, at man i udvalget overhovedet ikke har interesseret sig for at diskutere vore ændringsforslag, forhandle om, hvordan de skulle udformes, eller lignende ting, men det har man altså ikke; flertallet har kun henholdt sig til, at man ville gennemføre forliget, og de andre mindretal har sagt: vi vil have det på vor måde.

Det, vi har tænkt os, er, at disse lån skal sikres ved pant i ejendommen, som tinglyses. Derved vil man opnå, at ejendomspriserne ikke stiger, og vi vil altså undgå at falde i den grøft, man falder i, hvis man ophører det natlige forlig til lov. Vi har tænkt os, at lånene skulle være rentefri i 5 år og derpå forrentes med en relativt beskeden rente, men at rentefriheden skulle ophøre ved ejerskifte. Vi er også villige til at diskutere, om man muligvis skal lade lånene være opsagt ved ejerskifte, medmindre særlige forhold taler for, at de bør løbe videre. Og så har vi tænkt os, at når de fem års rentefrihed er til ende, skal afdragene begynde; de skal være meget beskudne, når det drejer sig om afdrag på lån til forbedring af bygninger, men lidt større, når det drejer sig om andre lån.

Vi synes, det er den rigtige vej at gå, og jeg anbefaler dette ændringsforslag til vedtagelse. Selv om det skulle blive forkastet her, hvad jo desværre meget tyder på, er jeg aldeles sikker på, at man før eller senere vil komme til det resultat, at dette var den rigtige vej, og før eller senere vil denne vej blive betrædt, men så vil meget være slået i stykker derved, at man først